

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den 26. februar 2021
FVM 022

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår grænseværdier for tropanalkaloider i majsbaseret babymad, specifikke frø- og kornsorter, majs og urteteer (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring til forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer (komitésag). Forslaget vedrører fastsættelse af grænseværdier for tropanalkaloider i majsbaseret babymad, specifikke frø- og kornsorter, majs og urteteer. Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har udtalt, at der er en sundhedsmæssig bekymring for forbrugere ved indtag af visse fødevarer med indhold af tropanalkaloider. Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget forventes sat til afstemning via skriftlig procedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) i slutningen af februar 2021 med forventet frist den 8. marts 2021. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer, hvorved der fastsættes grænseværdier for de naturlige toksiner; tropanalkaloider, i en række fødevarer. Det drejer sig om majsbaseret babymad, hirse, durra (sorghum), boghvede, majs og urteteer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning via skriftlig procedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) i slutningen af februar 2021 med forventet frist den 8. marts 2021.

Formål og indhold

Forslaget fastsætter maksimalgrænseværdier for de naturlige toksiner tropanalkaloider i hirse, durra (sorghum), boghvede, majs og urteteer i forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Tropanalkaloider er naturlige toksiner, der blandt andet findes i frø fra planten pigæble. Pigæble er kendt som en giftplante, der vokser vildt blandt andet i Danmark. Frø fra pigæble, der indeholder tropanalkaloider, er fundet som urenheder i blandt andet hirse, durra (sorghum) og boghvede.

Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) har tidligere fastsat en Akut Referencedosis på 0,016 µg/kg legemsvægt for summen af tropanalkaloiderne. Den akutte referencedosis er en beregning af den mængde af et stof i en fødevarer, der kan indtages i en periode på 24 timer eller mindre uden mærkbar sundhedsrisiko for forbrugeren. EFSA konkluderede, at indtag af tropanalkaloider kan have akutte effekter på babyer og småbørn. Generelt er effekterne hyperventilation, forvirring og øget rastløshed. Man satte derfor i 2016 grænseværdier for tropanalkaloider i babymad. Dette udvides nu til også at omfatte specifikke frø- og kornsorter, majs og urteteer, samt babymad baseret på majs.

De foreslåede EU-grænseværdier er:

Tropanalkaloider	Maksimal grænseværdi (µg/kg) (sum af atropin og scopolamin)
Majsbaseret babymad	2 (højest 1 atropin og 1 scopolamin)
Uforarbejdet hirse og sorghum(durra)	5
Uforarbejdet majs m. visse undtagelser	15
Uforarbejdet boghvede	10
Majs til popkorn Hirse, sorghum(durra) til den endelige forbruger Formålet hirse, sorghum (durra) og majs	5
Boghvede til den endelige forbruger Formålet boghvede	10
Urteteer (tørrede produkter)	25
Urteteer af anisfrø	50
Urteteer (væske)	0,2

Grænseværdierne forventes gældende fra 1. september 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Importører bør stille krav til deres leverandører. Forslaget vil kræve nogle analyser af danskproducerede fødevarer men ikke i stort omfang, da det hidtil er set, at de produkter der er analyseret, overholder de nuværende grænseværdier.

Grænseværdierne for tropanalkaloider fastlægges på baggrund af en risikovurdering foretaget af den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet.

DTU Fødevarestyrelsen bemærker at den foreslåede grænseværdi på 10 mikrogram/kg for boghvede til den endelige forbruger, ikke beskytter små børn tilstrækkeligt, hvis de får boghvedegrød lavet af boghvede, der hører under denne kategori.

Fødevarestyrelsen bemærker til dette, at der er fastsat særligt lave grænseværdier for babymad med indhold af boghvede. Derudover spises boghvedegrød i mere begrænset omfang end for eksempel havre- og hirsegrød. Alternativet er, at der ikke sættes grænseværdier, hvilket vil betyde, at producenterne ikke fokuserer på bedre landbrugsmæssig praksis for eksempel fjernelse af de tropanalkaloidholdige ukrudtsplanter fra markerne.

I de prøver DTU har analyseret af boghvede indtil nu, er der ikke fundet indhold af tropanalkaloider. For andre fødevarer, der er analyseret, er der heller ikke fundet indhold, på nær nogle få prøver med lavt indhold.

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der nu fastsættes EU grænseværdier, som fødevarerproducenterne skal forholde sig til. Dermed styrkes fødevarsikkerheden.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen.

Forbrugerrådet Tænk har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde sig til forslaget. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Brancheforeningen for kaffe og the støtter et høringsbrev fra den europæiske brancheforening Tea and Herbal Infusions Europe (THIE) til Kommissionen. I høringsbrevet skriver THIE, at de mener at grænseværdierne bør baseres på, hvad der er opnåeligt med god landbrugsmæssig praksis og de toksikologiske indikatorer, der er forbundet med eksponering, når man indtager en varieret kost.

Til ovenstående bemærker fødevarestyrelsen, at det vurderes, at Kommissionen har inddraget ovenstående faktorer i deres vurdering af de foreslåede grænseværdier.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der fastsættes EU grænseværdier, der bidrager til at øge forbrugersikkerheden. Det er samtidig afgørende for regeringen, at grænseværdier fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.